

۱ ۳ ۳ .) ۶ ~~~~~

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ح . اشرف اربیب

بر کچه توقدن صو کرا سمرقنده عودت ایدرک اهل و عیالی
آدم و برمدت ده تاشکندده اختیار اقامت ایله دم .

* *

افغانستانه عزیمت ایچین حاضر لانیوردم . بو خصوصده جنرال
کافان ایله دورودراز مکالمه دن صو کرا روسیه حکومتدن مساعده
استحصال ایتدم .

بر کون کیزلیجه چیقوب تجادن برینک نزدینه کیتدم . بو ذات
ایجابنده بکا اودونج پاره ویره جکنی وعد ایتشدی . ایکی بیک اشرفی
اقراضیله ده وعدینی ایفا ایله دی .

کیزلی چیقیشم ده روسلرک بنی تعقیب ایتدیروب ایتدیرمه دکلینی
آکلامق ایچیندی . شوتدیر ایله آرقه مده جاسوس اولمادیغنی ده
اوکره ندیم .

اقامتگاهمه دودتمده آدامک غیویمدن مراقه دوشوب اوتده
بریده بنی آرادقیرینی کوردیم . (سردار عباده خان) قاینک اوکنده
طوروب مأیوسانه اطرافه باقیوردی . سسله ندیم . بنی کورونجه
سهویندی و سلامه طوردی . پاره لری اوکا تسلیم ایدوب ایجری به
کیدم . آرقه مدن کلوب :

— بو اشرفیلری نره دن بولدیکز ؟ دیدی .
— برندن استقراض ایتدم . دیدم و بو ایشی کیزلی طوتماسنی
توصیه ایله دم .

ایرته سی کونی بر آراهه کیرالایوب آت بازارینه کیتدم . اوراده کی
اهالی آیاغه قالقوب سلامه طوردی . آت جانبازلری ، حیوان آلاجمی
آکلانجه یانمه کلدیلر . یوز رأس آت مایعه ایتدم .

عبدان خان واسطه سیله ده اکر طاقی وسائر لوازمی تدارکنده
بولوندم . اوچ کون ایچنده اسباب سفری تهیه ایدرک دردنجی جمعه
کونی نمازدن صو کرا رفقا واحبا ایله وداعلاشوب یوله چیقدم .

او کیجه (چلچیک) نهرینک کنسارنده منزل اتخا ایتدک .
جوارنده کی شهرک حاکی بنی اقشام یکنه چاغیردی . اولاعذر
دیه دم ، اصرار ایدنجه قالقوب کیتدم . یمک ائناسنده :

— روسیه حکومتی ، سزه نه قدر یول خرچلنی ویردی ؟ دییه
صوردی .

— مملکتمه عزیمت ایچین اذن ویردیلرک . نم ایچین بویوک بر
لطفدر ، بوندن باشقه برشی ایسته م . خرچلق ایچین الله کریمدر .
جوابی ویردم .

بو جواب اوزرینه قالقوب دیشاری چیقدی و بش بیک منات
کتیروب قبولنی رجا ایتدی . بعدالتشکر ، لزومی اولمادیغنی سویله دم .
— احوالده یادکار اوله رق شونلری آلاک . دییه رک آلتی پاتلار

بر طابانجه ایله قویروقدن طولما بر تفنک ویردی . قبول ایتدم .
کیجه بنی خوشجه کچیروب صباحلاین حاکم وتاشکنددن کلن
بعض رفقا ایله وداع ایله یهرک (پارتیه) به متوجهاً یوله چیققد . کیجه

تاریخندن شویله بحث ایدر [۱] : « سامریه لیلر ایله یهودیلر آره سنده عرف
وعادات قدیمه دائمی برمنبع اختلاف ایدی . یهودیلر اصرار ایدیورلر ایدی که :
قدس شریف معبدی یکنه قدسی و جلیل بر عبادتگاه در . سامریه لیلر ایسه
ادعا ایلرلردی : (قاریزم) معبدی ترجیح ایدلکه سزادر . بو اختلاف بویوک
مقدارده جانلرک تلفنی بادی اولدی . »

برشیمدی تقریباً ۱۰۰ سنه لک برمدتی سرعتله کچرک (آنتیوخوس) ک
سوریه تختته چیقدینی دوره نقل کلام ایله یلم که : (باسون) نامنده وموقعندن
ایتدیرلش بر سر راهب بر طاقم ارباب اختلال ریاسقنه کچرک یهودی به دیارنده
رفع علم عصیان ایله یور ، بونک اوزرینه (آنتیوخوس) قدس اوزرینه حرکت
ایدور ، اوراسنی زیاده بر مقاومت معروض اولمادن فتح ایله یور . اوچ کون
دوام ایله یه بن قتال ایله قرقی بیک کشی محو و برچوق یهودیلری ده صاتیله قی اوزره
اسیر ایدور . بواشاده حکمدار مستولی قدس معبدینی ده یاغمالایور ، یهودیلری
عصرلردن بری ساحه کائناتدن اک مقدس ، اک علوی موقع عد ایله دکلی
محراب عبادتلی اوزرنده بردیشی طوموز قربان ایدور ، الحاصل شویله
دییه بیلیرک : یهودیلرک عنعنات وموجودیت دینی و ملکیه بنی خاک ایله
یکسان قیلور .

مترجمی

علی رضا سیفی

افغانستانه

امیر عبدالرحمن خان

« مایعد »

— ناصل سیاحت ایتدیکی بیلهمیورم . جوابی ویردم . کوله رک :
— سمرقندیلر ، سزک فساد چیقارمایه چالیشدیغکیزی
سویلیورلر . دیدی و بر کاغذ کوستردی . باقینجه ، سرور خانک
یازوب (شیر علی خان قندهاری) به کوندردیکی کاغذ اولدیغنی
آکلادم .

— واقعا بو مکتوبده کی مهر بنمدر . فقط یازی واقده نم
دکدر . دیدم .

— ایچین بویله یایدیکز ؟ دییه صوردی .
— بوکاغده دولتکیز علینه برشی وارسه اوندن مسئول . یوقسه
یازمایوبده مهرله دیکم برکاغددن نه چیقار ؟ سؤالنده بولوندم .

— برکره دانیشمالی ایدیکز ، دیدی .
— سز اوزاقده ایدیکز ، دانیشجه به قدرده افغان مرخصلری

عودت ایله به جکلردی . دییه رک کاغدی آلوب بیرتدم . بونک اوزرینه :
— آرتق سمرقنده عودت ایدیکز . عائله کیزی مراقدن
قورتاریکز . دیدی .

— بنی سمرقنده توقیف و تزییل ایتدیلر . بر داهها اورایه
کیدم . بوراده بر منزل ویره جک اولورسه کز تاشکندده اقامت
ایده م . جوابی ویردم . بوندن مقصدم ، لیدی الایجاب افغانستانه
عزیمت ایچین مناسب بر موقعده بولونمقدی .

— نره سنی اتخاب ایدرسه کز اقامت بویوریکز . دیدی .
[۱] ژوزه سفوس — اون ایکنجی کتاب — برنجی باب .

بووظیفه یی ایفا ایچون بیوک بر فرستدر . چونکه مدید بر سینه نک آنجق او آینه (خواجه) یوزی کوره بیلن کویلورک وعظ ونصیحتہ ، تلقینات دینیہ آرزو واشتیاقلری پک غالبدر . بو آرزوی دیندارانه دن استفادہ ایله اونلرک روحنه نفوذ ایدہ بیلہ جکدر ایسه ؛ (رمضان خواجه لری) در .

رمضان خواجه لری وظیفه ایقاظ وارشادی عجا حقیله ایفا ایدیورلر ، یاخود ایدہ بیلورلری ؟ ... اولا بونی تدقیق ایدہ لم : بز ؛ کویلره کیدن عقلی ، اوصلی ، کرچکدن خواجه لری ، حتی بیوک قصبه لرده وظیفه ارشادی ایفا ایدن علمانک [بالطبع هپسنی مراد ایتیمورم] ویردکاری وعظلری دیکله یور ؛ بونلرک مدار بحث واشتغاللری - اکثریتله - بنی اسرائیل حکایه لرندن ، عقل ومنطقه هیچ اویمان خرافاتدن ، مثلاً دنیانک قوجه اوکوزک بونوزی اوزرنده طور دیغه دائر اعجوبه لرندن عسارت بولیورز ؛ هله کویلره (توصیه) اصولیه کوندریلن بعض ذوات بوقیل وعظلری ده ایفا ایدہ میه جک درجه ده عاجز اولدقلرندن بونلردن هیچ استفادہ ایدلیور .

طشهر لرده شعبان المعظم آینه نواب ، مفتی افندیلر طرفندن خواجه لره برر (توصیه) ویریلرک کویلره کوندریلرلر . فقط کویک جسامت واهمیتله خواجه نک اهلیت و لیاقتی بیننده - چوق دفعه - برنسبت عادله کوزه دلز . دها طوغریسی بو مسئله مهمیه هیچ اهمیت ویرلز ؛ اهلیتسزلر بیوک بیوک کویلره کیدر ، حقیقی طلبه علوم وخواجه افندیلر برقاچ خانلی کویلرده عمرلری تلف ایتمکله ونتیجه ده مغدور و مأیوس اولقله قالیرلر . بعضاده اوقدر اوغراشد . قلری حالده بر توصیه آلمغه بیلہ موفق اوله مازلر ؛ توصیه آلدقندن صکره کویلره قبول اولنوب اولنماق مسئله سی ده بحث آخر . چونکه قبل الرضمان توصیه سز اوله رق کویلره یرلشنلر ، کویلورلی ممنون ایتمک ایچون عوامقربانه بیاناتده بولنه رق توصیه لی وحقیقی خواجه یی کویلورله قوغدیرانلر آز دکلدرا ؛ ایشه بو یوزندن ده بیچاره طلبه علوم هر وقت مغدوریت الیمیه محکوم اولمقده در . مشیخت جلیله اسلامیه منز بوکی احواله میدان ویرله مسی ایچون طشهره نائب ومفتیلرینه ، محلی حکومتلرینه تلغرافله هر حالده بر امر قطعی اعطا بیورمالیدر . چونکه مسئله ؛ بر مسئله حیاتیه در .

وعظله کله لم : مواعظ دینیہ وتبلیغات شرعیه عصرک امرجه واحتیاجاتیلہ متناسب اولق لازمدر . بودقیقه پیغمبران عظام حضراتی بیلہ دقت بیورمشلردر . هر نبی ذیشان ؛ امتنک احتیاجات وعصرینک ایجاباتنه کوره بعث وارسال اولنش واکا کوره تبلیغاتده بولمشدر . حال حاضر ؛ عجا برطاقم خرافاتی دیکله مکہ مساعدیدر ؛ مادی ، معنوی سعادتتمزی کافل اولان دین مبین اسلام ؛ بشقه درلو احکامی محتوی دکلیدر ؛ تصفیة روح و اخلاق ، اتفاق ، علم ، جهاد ، احضار قوت ، استحصال ثروت ، مساعی ، منع اسرافات ، ترقیات ، زراعت ،

یاریسی اورایه واصل اولدقندن صوکر (پاسقط) . کیتدک ، اوراده ده اوج کون اوطوروب (خجند عطاقلی) قلعه سینه کلدک واحبادن برینک خانه سنده آتی کون مسافر اولدق .

قلعه یه ورودمک اوجی کونی برقاچ بیکیر آلمق اوزره بازاره چیقده مسده کوزل حیوان بوله مادم . اوراده برینه سوردیغ صیراده برذات یانمه کلوب بنی جای ، یاخود قهوه ایچمه یه دعوت ایتدی . برلکده کیدوب کوروشدک . بوذات ، اولجه مملکتک رؤساسندن ایش . روسلر ، خجندی آلنجه سائرلری کی بونی ده موقع ومنصبندن عزل ایتشلر . کچینمک ایچین بردکان آجایه مجبور اولمش .

بن دکاننده اوطورورکن - سابقاً رؤسای بلده دن بولونان - سائر تاجرلری ده چاغیروب بنمه کوروشدردی . هپسی ده : مراق ایتیه ک ، بزده آرادینکیز بیکیرلر واردر . دیدیلر ویوز قدر دینج حیوان میدان چیقاردیلر . ایچلرندن اوتوزرأسنی انتخاب واشترا ایتدم .

مترجمی

طاهر المولوی

مَقَاتِلَات

رمضان وعظری

رمضان شریف یاقلاشدی . معلوم یا ، اوشهر مبارکده بتون قلوب مسلمین جلالیر ؛ بشریت ، موقتة ملکوتیه تحول وارقتا ایدر . روحلرده بر اعتلا ، حسلرده بر صفا حاصل اولور . تلقینات دینیہ او آیده خار بر موقع قبول واجابت بولور ؛ هر مسلم عبادتی ، همچنسنه معاوتی کندینه بر مشغله مخصوصه عد ایدر . ایکی اولی بر کویه وارنجیه قدر (رمضان خواجه لری) تدارک ایدیلر . اونلر بتون بر آیی وعظ ونصیحتله ، تصفیة روح و اخلاق ایله کچیر . تراویحله ، مقابله لره ، وعظله ، دعا لره ، خلقت کومه کومه قوشوشمسی حقیقی بر اتحادک نمونة مقدسنی تشکیل ایدر . خلاصه : رمضان مسلمانلرک روحی ، مستثنی بر شهر اقدس واعظمیدر فقط ، بورمضانک قدر بلند سحارانه سنی تقدیر ، فرستدن بالاستفاده وظیفه تنویر وارشادی حقیله ایفا ایدہ بیلور ، مسلمانلرده مطلوبی اولان غایه یه واصل اولمانک یولنی بوله بیلور میز ؟ ... ایشه بوراسی حقیقة جای سؤال وملالدر ؛ .

شهر لیلری شویله جه بر طرف ایدہ لم ده اولا کویلورلی اوهردرلو سعادتدن ، رفاهدن محروم دینداشلر مرکز احوالی نظر اعتباره آله لم : بوکون کویلورک هپسی بر عیان جهالت وعطالت ایچنده بوغولمقده ، چیرنقمده درلر . فساد اخلاق ، جنایات ، هردرلو فنالق اونلری احاطه ایتش ، بیچاره لر - عادتا - زمره بشردن خارج برطرز حیات اجتماعیه بولیورلر . بونلری لایق اولدینی مرتبه عالیای ترقیاته اصعاد ومعالی اسلامیه دن بهره دار آیلہ جک (وعظله) در . رمضان شریف